

Socialförsäkringssektorn vid sidan av statsbudgeten

Socialförsäkringssektorn vid sidan av statsbudgeten

Innehållsförteckning

1	Socialförsäkringssektorn vid sidan av statsbudgeten.....	5
1.1	Allmän tilläggspension, ATP	5
1.2	Delpensionsförsäkringen	6
1.3	Arbetsskadeförsäkringen	7
Bilaga	Försäkringsersättningar och vissa bidrag inom Socialdepartementets område – översikt av kostnader och finansiering	9

1 Socialförsäkringssektorn vid sidan av statsbudgeten

1994/95	Utgift	121 262 000 ¹
1995/96	Utgiftsprognos	188 676 000
	därav 1996	126 920 000
1997	Beräknat	131 957 000
1998	Beräknat	136 712 000
1999	Beräknat	142 082 000

¹ Beloppen anges i tusental kr

Huvuddelen av socialförsäkringarna redovisas på statsbudgeten. Vid sidan av statsbudgeten finns dock den allmänna tilläggs pensionen (ATP), delpensionen samt arbetsskadeförsäkringen.

Dessa tre försäkringsgrenar finansieras med socialavgifter och med avkastningen från respektive fond. Utgifterna för socialförsäkringssektorn vid sidan av statsbudgeten uppgår år 1996 till 126,9 miljarder kronor.

Ramen har för 1997 nedjusterats med 597 miljoner kronor i förhållande till Ekonomisk vårproposition (prop. 1995/96:150). Detta förklaras huvudsakligen av att basbeloppet för år 1997 blir lägre än vad som antogs i vårpropositionen. För år 1998 och 1999 har beräknade ramar nedjusterats med 37 miljoner kronor respektive 116 miljoner kronor med anledning av ovanstående.

1.1 Allmän tilläggs pension, ATP

1994/95	Utgift	111 568 000 ¹
1995/96	Utgiftsprognos	175 891 000
	därav 1996	118 560 000
1997	Beräknat	124 251 000
1998	Beräknat	129 610 000
1999	Beräknat	135 323 000

¹ Beloppen anges i tusental kr

Allmän tilläggs pension utges i form av ålderspension, förtidspension, efterlevandepension till vuxna samt barnpension. Utgifterna för ATP styrs av antalet pensionärer, utvecklingen av intjänade ATP-poäng samt den allmänna prisutvecklingen. Administrationskostnaderna finansieras inom systemets ram.

ATP finansieras genom en tilläggs pensionsavgift som för närvarande är 13 procent för både arbetsgivare och egenföretagare, en allmän ålderspensionsavgift på 1 procent för löntagare samt via avkastning från allmänna pensionsfonden (AP-fonden). I enlighet med de av riksdagen beslutade riktlinjerna för ålderspensionsreformen skall pensionsavgifter inte tas ut på inkomstdelar som överstiger förmånstaket. Mot denna bakgrund gäller fr.o.m. 1 januari 1995 att 7 procent av intäkterna från ATP-avgiften förs till statsbudgeten. Vidare förs fr.o.m. denna tidpunkt en viss andel (för närvarande 11 procent) av intäkterna från ATP-avgiften över till en särskild förvaltning hos Riksgäldskontoret för att pensionsrätter inom det kommande premiereservsystemet inom det reformerade ålderspensionssystemet skall kunna tillgodoräknas fr.o.m. inkomståret 1995 för försäkrade födda år 1939 eller senare.

AP-fondens förvaltning är uppdelad på sex fondstyrelser. Medel ur de tre första fonderna placeras främst i obligationer. Medel ur den fjärde och femte fonden placeras huvudsakligen i aktier. Den s.k. avvecklingsstyrelsen (Fond 92-94) har permanentats inom AP-fonden och bytt namn till sjätte fondstyrelsen. Sjätte fonden skall förvalta de 10 miljarder kronor som skall omfördelas så att AP-fonden får förvärva ytterligare aktier. Den sjätte fonden skall huvudsakligen placera de omfördelade medlen i svenska aktier. Utgifterna har överstigit avgiftsintäkterna sedan år 1991. Avkastningen på fondkapitalet har finansierat en allt större andel av pensionerna. År 1995 svarade avkastningen för ca 28 % av utgifterna. Sparandet har dock varit positivt och fondens tillgångar har därigenom kunnat fortsätta att öka. Utgiftsutvecklingen fr.o.m. år 1989 illustreras i följande tabell:

AP-FONDENS UTGIFTER ÅREN 1989-1995 (Miljoner kronor)

ÅR	ÅLDERS- PENSION	FÖRTIDS- PENSION	EFTER- LEVANDEP.	BARN- PENSION	ADMINI- STRATION	SUMMA
1989	48 390	13 920	6 413	455	540	67 718
1990	54 270	15 445	7 216	475	582	77 988
1991	61 840	17 265	8 253	503	702	88 563
1992	67 760	19 010	9 064	547	666	97 047
1993	70 755	20 665	9 455	563	779	102 217
1994	75 240	22 455	10 086	590	659	109 030
1995	79 070	22 960	10 602	612	698	113 942
1996 ¹	82 910	23 230	11 071	629	720	118 560

1 Prognos

1.2 Delpensionsförsäkringen

1994/95	Utgift	2 570 000 ¹
1995/96	Utgiftsprognos	2 929 000
	därav 1996	1 834 000
1997	Beräknat	1 579 000
1998	Beräknat	1 010 000
1999	Beräknat	623 000

1 Beloppen anges i tusental kr

Förvärvsarbete som minskar sin arbetsinsats kan under vissa förutsättningar erhålla delpension. Delpensionen utgör då en viss andel av det inkomstbortfall som följer av arbetstidsminskningen. För att delpension skall kunna utges krävs bl.a. att den försäkrade har haft pensionsgrundande inkomst under sammanlagt minst tio år fr.o.m. 45 års ålder och att denne under de senaste tolv månaderna före arbetstidsminskningen förvärvsarbetat under minst fyra månader.

Enligt tidigare regler, som gällde t.o.m. den 30 juni 1994, kunde delpension betalas ut med 65 % av inkomstbortfallet från den månad den försäkrade fyller 60 år. Enligt de nya regler som gäller från den 1 juli 1994 utges delpension för högst tio timmars minskning av arbetstiden per vecka. Rätt till delpension föreligger numera först från och med den månad den försäkrade fyller 61 år. Samtidigt sänktes kompensationsgraden till 55 % av pensionsunderlaget. Enligt övergångsreglerna skall äldre bestämmelser tillämpas om ansökan gjorts före ikraftträdandet och delpension även beviljas för tid med början före den 1 januari 1995.

Delpensionen finansieras med delpensionsavgiften och avkastning på delpensionsfonden. Avgiften uppgår för närvarande till 0,2 procent för både arbetsgivare och egenföretagare.

I december 1991 uppgår 36 900 personer delpension. Ett år senare uppgår 48 000 personer delpension. I december 1994 uppgick antalet till 50 600 medan det i december 1995 fanns 38 100 delpensionärer. Tillströmmningen av nya delpensionärer har varit mycket svag, efter det att de nya reglerna trädde ikraft den 1 juli 1994. Antalet delpensionärer beräknas avta fram till år 1999 främst beroende på att nybeviljandefrekvensen antas minska på samma sätt som skedde år 1981, då ersättningsgraden sänktes. Vidare har antalet åldersklasser som kan få delpension minskat med 20 %. Enligt de riktlinjer för pensionsreformen som riksdagen beslutade om i juni 1994 skall delpension inte kunna nybeviljas efter år 1999. Utgiftsutvecklingen fr.o.m. år 1989 illustreras i följande tabell

DELPENSIONSUTGIFTER ÅREN 1989-1995 (Miljoner kronor)

1989	1523
1990	1654
1991	1759
1992	2233
1993	2514
1994	2564
1995	2370
1996 ¹	1834

1 Prognos

1.3 Arbetskadeförsäkringen

1994/95	Utgift	7 124 000 ¹
1995/96	Utgiftsprognos	9 856 000
	därav 1996	6 526 000
1997	Beräknat	6 127 000
1998	Beräknat	6 092 000
1999	Beräknat	6 136 000

¹ Beloppen anges i tusental kr

Arbetskadeförsäkringen omfattar anställda, uppdragstagare och egenföretagare och ger ersättning för inkomstbortfall till den som drabbas av skada i sitt arbete.

Lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring omfattar skador enligt ett generellt arbetskadeförhållande. Från och med den 1 januari 1993 höjdes kraven på skadlighet hos en arbetsmiljöfaktor från sannolikhet till hög grad av sannolikhet. Samtidigt skärptes kravet på orsakssamband mellan skadlig inverkan i arbetet och den försäkrades skada så att samband skall anses föreligga om övervägande skäl talar för det. Sedan den 1 juli 1993 gäller också att rätten till arbetskadeförsäkring i princip har slopats för den som är sjukförsäkrad enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Vidare lämnas från samma tidpunkt inte längre ersättning från arbetskadeförsäkringen för andra kostnader än för sjukvård utom riket, tandvård och särskilda hjälpmedel. Fortfarande betalas dock arbetskadeförsäkring ut till följd av beslut som avser tid före den 1 juli 1993. För den som ådrar sig en arbetskada föreligger således numera i regel endast rätt till arbetskadeförsäkring, dvs. ersättning vid bestående nedsättning av arbetsförmågan. Sådan livränta kan också utges till efterlevande.

Arbetskadeförsäkringen tar sikte på den faktiska nedsättningen i den försäkrades förmåga att skaffa sig inkomst genom förvärsarbete. Ersättning för arbetskada i form av livränta skall i princip utgöra skillnaden mellan den inkomst som den försäkrade kan antas ha haft om han eller hon inte hade skadats och den inkomst som han eller hon trots skadan kan beräknas få. Livräntan ersätter en årlig inkomstförlust upp till samma inkomsttak som gäller för ATP, dvs. 7,5 gånger basbeloppet.

Arbetskadeförsäkringen skall finansieras via en socialavgift och avkastning från arbetskadefonden. Fonden uppvisar sedan år 1987 ett underskott. Socialavgiften höjdes den 1 juli 1992 från 0,9 procent till 1,2 procent och den 1 januari 1993 till 1,38 procent (socialavgiften för egenföretagare är 1,40 procent). Arbetskadefonden tillfördes dessutom 8 300 miljoner kronor från delpensionsfonden under första halvåret 1993. Vid utgången av år 1995 var det ackumulerade underskottet drygt 19 300 miljoner kronor. De löpande underskotten har finansierats över statsbudgeten. Sedan budgetåret 1994/95 är dock utgifterna lägre än

inkomsterna. Underskottet minskar för varje år med oförändrad avgift. Underskottet beräknas med oförändrade regler, avgifter och försäkringsvillkor till drygt 1 400 miljoner kronor år 1999 och beräknas vara avvecklat år 2000.

Antalet arbetskadeförsäkrade ökade under i stort sett hela 1980-talet. År 1985 uppgick antalet ärenden som skulle prövas hos försäkringskassorna till knappt 65 000. År 1989 var antalet som högst eller 118 600. År 1992 uppgick antalet ärenden till ca 82 000. År 1993 skedde en tillfällig ökning till ca 91 200 beroende på övergångsreglerna till de ändringar i lagen om arbetskadeförsäkring som skedde fr.o.m. den 1 januari 1993. År 1994 sjönk antalet inkomna ärenden för prövning till ca 37 400 och ytterligare under år 1995 till ca 19 200.

Antalet personer med arbetskadeförsäkring har tidigare ökat mycket kraftigt. I december 1987 var antalet livräntetagare 18 500 och i december 1993 hade antalet ökat till 96 300. Trots förändrade regler ökade antalet livräntor ytterligare år 1994 till 101 100. Numera ökar dock antalet nästan inte alls. I december 1995 var antalet livräntetagare 101 300.

Arbetskadeförsäkringens utgifter ökade också kraftigt under 1980-talet. De senaste årens regelförändringar har dock reducerat utgifterna, framför allt vad gäller arbetskadeförsäkring.

Fr.o.m. den 1 juli 1994 belastas arbetskadefonden med förvaltningskostnader. Fr.o.m. andra halvåret 1995 betalar även statens myndigheter och affärsverk arbetskadeförsäkring. Statens ersättning till statligt anställda som drabbats av arbetskada finansierades tidigare i annan ordning, huvudsakligen över statsbudgeten.

Utgiftsutvecklingen fr.o.m. år 1989 illustreras i följande tabell:

ARBETSKADEFÖRSÄKRINGENS UTGIFTER INKL. ERSÄTTNING ENLIGT ÄLDRE LAGSTIFTNING ÅREN 1989 – 1995 (Miljoner kronor)

ÅR	SJUKPENNING	LIVRÄNTA	ERSÄTTNINGENL. ÄLDRE LAG	SUMMA
1989	5 393	1 820	1 103	8 316
1990	6 149	2 540	1 150	9 839
1991	6 744	3 312	1 239	11 295
1992	6 569	3 812	1 233	11 614
1993	5 194	4 477	1 196	10 867
1994	1 636	4 739	1 172	7 547
1995	593	4 724	1 157	6 474
1996 ¹	150	4 888	1 110	6 148

¹ Prognos

BILAGA

Försäkringsersättningar och vissa bidrag inom
Socialdepartementets område
– översikt av kostnader och finansering

Försäkringsersättningar och vissa bidrag inom Socialdepartementets område – översikt av kostnader och finansiering

Inledning

I detta avsnitt redovisas kostnader och finansiering för de försäkringsersättningar och vissa bidrag som hör till Socialdepartementets ansvarsområde. I vissa fall redovisas också ersättningar som hör till andra departement men administreras av Riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna (tabell 1).

Riksdagens revisorer har bl.a. framhållit att riksdagen bör få en samlad redovisning av kostnader och finansiering av socialförsäkringen. Sedan år 1993 presenteras därför en samlad redovisning av detta i budgetpropositionen.

Andel av samhällsekonomin

De allmänna försäkringarnas och vissa bidragssystem andel av BNP utgjorde 17,6 % år 1980. År 1997 beräknas andelen uppgå till 17,5 %. Denna andel utgör av de förmåner som administreras av Riksförsäkringsverket och de allmänna försäkringskassorna:

Ekonomisk trygghet för familjer med barn

- barnbidrag
- föräldraförsäkring, inkl. havandeskapspenning
- bostadsbidrag till barnfamiljer m.m.
- bidragsförskott/underhållsstöd exkl. inbetalningar från de underhållsskyldiga
- vårdbidrag för handikappade barn
- barnpensioner i form av folkpension och ATP
- bidrag i samband med internationella adoptioner

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

- sjukpenning
- rehabilitering, inkl. rehabiliteringspenning, rehabiliteringsbidrag och arbetshjälpmiddel
- arbetsskadeersättning inkl. sjukpenning, sjukvårdersättning och livräntor
- förtidspension/sjukbidrag i form av folkpension, pensionstillskott och ATP
- bostadstillägg till förtidspension/sjukbidrag
- handikappersättning
- närståendepenning
- bilstöd till handikappade
- assistansersättning
- sjukvårdsförmåner inkl. ersättning till sjukvårdshuvudmännen, samt ersättning för tandvårds- och läkemedelskostnader

Ekonomisk trygghet vid ålderdom m.m.

- ålderspension i form av folkpension, pensionstillskott och ATP
- särskilt pensionstillägg
- bostadstillägg till pensionär
- hustrutillägg
- delpension
- efterlevandepensioner i form av änkepension, omställningspension och särskild efterlevande pension
- sjömanspensioner

Annan utbetalning

- småföretagarförsäkringar
- smittbärarersättning
- utbildningsbidrag vid arbetsmarknadsutbildning
- kontant arbetsmarknadsstöd
- starta eget-bidrag
- ersättning till värnpliktiga

Administration

- Riksförsäkringsverket
- allmänna försäkringskassor

TABELL 1 ANDELAR RELATERAT TILL BNP (%)

	1980	1985	1990	1994	1997 (PROG)
TOTALT	17,6	18,0	19,3	20,4	17,5
därunder:					
trygghet för familjer och barn	1,9	2,0	2,6	3,4	2,4
trygghet vid sjukdom och handikapp	6,6	6,7	7,4	5,6	4,7
trygghet vid ålderdom	8,0	8,4	8,5	9,9	9,2
annan utbetalning	0,6	0,5	0,4	1,1	0,8
administration	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4

Finansiering av ersättningar som utges enligt AFL

Den allmänna försäkringens utgifter som regleras i lagen (1962:381) om allmän försäkring finansieras med intäkter från sociala avgifter, allmänna skattemedel samt via avkastning på fonderade medel. Sociala avgifter tas ut i tre olika former: arbetsgivaravgifter, egenavgifter från egenföretagare m.fl. samt allmänna egenavgifter. I vissa fall utgår särskild löneskatt i stället för sociala avgifter.

Arbetsgivare är enligt lagen (1981:691) om socialavgifter (SAL) skyldiga att betala *arbetsgivaravgifter* baserade på summan av vad arbetsgivaren under året betalat som kontant lön eller annan ersättning för utfört arbete. Någon uppdelning på de enskilda individer som uppburit lön eller annan ersättning sker inte utan arbetsgivaravgifter beräknas på summan av utbetalda belopp från arbetsgivaren.

Vid fastställande av underlaget för arbetsgivaravgifter bortses från bl.a. ersättning som under året understiger 1 000 kr, till en och samme arbetstagare liksom i viss utsträckning ersättning som motsvarar kostnader i arbetet som arbetstagaren skall täcka med uppbyggnads ersättning.

Ersättningar till arbetstagare som vid årets ingång fyllt 65 år skall inte räknas in i avgiftsunderlaget för socialavgifter. Det finns även vissa särskilda fall då socialavgifter inte uttas på ersättningen, såsom viss ersättning till utländska artister m.m.

Det finns bl.a. vidare särskilda bestämmelser för arbetsgivare som sysselsätter sjömän och särskilda bestämmelser angående nedsättning av socialavgifter som regionalpolitiskt stöd.

Egenavgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter betalas av den enskilde inkomsttagare som har inkomst av annat förvärvsarbete. Egenavgifter betalas inte för inkomster som uppstår året efter det den försäkrade fyllt 65 år.

Arbetsgivare är skyldiga att betala *särskild löneskatt* på vissa förvärvsinkomster för arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre. Särskild löneskatt tas vidare ut på inkomster av passiv näringsverksamhet och för inkomster av aktiv näringsverksamhet för den som

före årets ingång fyllt 65 år. Den särskilda löneskatten träder således i stället för arbetsgivar- och egenavgifter för inkomsttagare som fyllt 65 år.

Särskild löneskatt på pensionskostnader lag (1991:687) betalas på kostnader för pensionsutfästelser.

Allmänna egenavgifter betalas av den enskilde. Underlaget utgörs av samtliga inkomster från anställning eller annat förvärvsarbete enligt 11 kap 2 och 3 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del de inte överstiger sju och en halv gånger det för året gällande förhöjda basbeloppet. Allmän egenavgift utgår inte om den samlade inkomsten understiger 24 % av basbeloppet eller om den enskilde vid årets ingång fyllt 65 år. Basbeloppet för år 1996 är 36 200 kr och det förhöjda basbeloppet för samma år är 36 800 kr.

Allmänna egenavgifter utgår även på sådana ersättningar som i pensionshänseende likställs med inkomst av anställning såsom sjukpenning, föräldrapenning, dagpenning vid arbetslöshet, utbildningsbidrag m.m.

TABELL 2 AVGIFTER ÅR 1997

	arbets- givare	egen- företagare	inkomster år 1997 (prog)* mkr
Socialavgifter			
Sjukförsäkringsavgift**	4,04	4,72	31 982
Folkpensionsavgift	5,86	6,03	44 126
Tilläggsavgift	13,00	13,00	98 309
Delpensionsavgift	0,20	0,20	1 506
Arbetskadeavgift	1,38	1,40	10 441
Arbetsmarknadsavgift**	5,42	3,30	39 724
Arbetsmarknadsavgift**	0,17	0	1 250
Lönegarantavgift	0,25	0	1 837
Allmän löneavgift**	2,60	2,60	18 706
Summa	32,92	31,25	247 881
Allmänna egenavgifter			
Allmän sjukförsäkringsavgift**	4,95	4,95	38 239
Allmän ålderspensionsavgift	1,00	1,00	7 996
Summa	5,95	5,95	46 235
Särskild löneskatt			
Summa**	22,42	22,42	10 822

* Avgifterna från egenföretagarna utgör ca 3,5 % av de totala inkomsterna

** Enl. förslag i prop. 1995/96:209

Översikt

Tabell 3 visar socialförsäkringsförmånernas samt övriga bidragssystemens finansiering för åren 1996 (prognos) och 1997 (förslag).

TABELL 3 KOSTNADER OCH FINANSIERING AV SOCIALFÖRSÄKRINGSFÖRMÅNER M.M. ÅREN 1996 OCH 1997 (Mkr)

	PROGNOS 1996 VARAV		AVGIFTER	ÖVRIGT	FÖRSLAG 1997 VARAV		AVGIFTER	ÖVRIGT
	TOTALT	STATS-BIDRAG			TOTALT	STATS-BIDRAG		
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp								
Ersättning till sjukvården ⁹	-370	0	-370	0	-400	0	-400	0
Läkemedel	13 625	0	13 625	0	14 100	0	14 100	0
Tandvård	2 164	0	2 164	0	1 937	0	1 937	0
Bilstöd till handikappade	360	360	0	0	369	369	0	0
Statligt assistansersättning	3 743	3 743	0	0	3 663	3 663	0	0
Sjukpenning	15 419	0	15 419	0	13 483	0	13 483	0
Rehabilitering	3 023	0	3 023	0	2 834	0	2 834	0
Närståendepenning	34	0	34	0	37	0	37	0
Vissa yrkesskadeersättningar	6	6	0	0	6	6	0	0
Handikappersättning	972	972	0	0	979	979	0	0
Förtidspensioner ⁵	36 786	5 124	8 432 ¹¹	23 230 ⁶	37 305	4 545	8 844 ¹¹	23 916 ⁶
Riksförsäkringsverket ¹⁰	820	760	55	5 ⁷	787	727	55	5 ⁷
Allmänna försäkringskassor	5 164	4 536	628	0	4 855	4 380	475	0
Arbetskadeförsäkringen ⁸	6 657	0	6 526	131 ¹	6 261	0	6 127	134 ¹
Totalt:	88 403	15 501	49 536	23 366	86 216	14 216	47 492	24 055
Ekonomisk trygghet vid ålderdom								
Ålderspensioner ⁵	135 991	20 063	33 018 ¹¹	82 910 ⁶	140 455	18 038	35 097 ¹¹	87 320 ⁶
Efterlevandepensioner till vuxna ⁵	12 737	630	1 036 ¹¹	11 071 ⁶	12 460	291	566 ¹¹	11 603 ⁶
Särskilt pensionstillägg	13	13	0	0	13	13	0	0
Bostadstillägg till pensionärer	9 846	9 846	0	0	9 970	9 970	0	0
Delpension	1 834	0	1 435	399 ²	1 579	0	1 506	73 ²
Totalt:	160 421	30 552	35 489	94 380	164 477	28 312	37 169	98 996
Ekonomisk trygghet för familjer och barn								
Allmänna barnbidrag	14 634	14 634	0	0	14 654	14 654	0	0
Föräldraförsäkring	15 982	0	15 982	0	16 192	0	16 192	0
Bidragförskott/Underhållsstöd ^{3,4}	3 340	3 340	0	0	2 411	2 411	0	0
Bidrag till kostnader för int. adoptioner	25	25	0	0	24	24	0	0
Barnpensioner ⁵	922	111	182 ¹¹	629 ⁶	969	104	201 ¹¹	664 ⁶
Vårdbidrag för handikappade barn	1 506	1 506	0	0	1 575	1 575	0	0
Bostadsbidrag	8 470	8 470	0	0	5 910	5 910	0	0
Totalt:	44879	28086	16164	629	41735	24678	16393	664

1 Utbetalningar staten LAF, YFL och LSP

2 Avkastning delpensionsfonden

3 Inkl. särskilt bidrag för vissa adoptivbarn

4 Exkl. inbetalningar från de underhållsskyldiga

5 Inkl. ATP

6 AP-fonden, samt ATP avgifter

7 Ersättning från affärsverk.

8 Inkl. administration

9 Sjukhusvårdsavdraget ger ett överskott

10 Inkl. ersättning till Posten AB

11 Från folkpensionsavgiften

Sjuk- och föräldraförsäkringarna

Sjukförsäkringen finansieras genom sjukförsäkringsavgiften och den allmänna sjukförsäkringsavgiften. Före budgetåret 1995/96 täcktes 15% av utgifterna via statsbidrag. Fortfarande kan statsbidrag ges om avgiftsinkomsterna inte räcker. Avgiftsinkomsterna används för att täcka försäkringens utgifter för sjukpenning, rehabilitering, ersättning till sjukvårdshuvudmännen och kostnader för tandvård, läkemedel, föräldraförsäkring samt närståendepenning.

TABELL 4 SJUK- OCH FÖRÄLDRAFÖRSÄKRINGEN (Mkr)

BUDGETÅR	*1994/95 UTFALL	1996 PROGNOS	1997 FÖRSLAG
<i>Utgifter</i>			
Sjukförsäkring varav	35 493	33 861	31 954
sjukpenning ¹	16 172	15 419	13 483
rehabilitering	3 441	3 023	2 834
ersättning till sjukvården ²	964	-370	-400
läkemedel	12 224	13 625	14 100
tandvård	2 692	2 164	1 937
Närståendepenning	31	34	37
Föräldraförsäkring	18 364	15 982	16 192
Summa	53 888	49 877	48 183
<i>Inkomster</i>			
Statsbidrag	8 011	0	0
Sjukförsäkringsavgifter	49 737	38 771	31 982
Allmän sjukförsäkringsavgift	12 874	29 438	38 239
Avgifter frivillig sjukförsäkring	4	4	4
Summa	70 627	68 213	70 225

1 Inkl. frivillig sjukpenningförsäkring

2 År 1996 och 1997 ger sjukhusvårdsavdraget överskott

Arbetskadeförsäkringen

Arbetskadeförsäkringen finansieras via arbetskadeförsäkringen och i princip via avkastning från arbetskadefonderna. Fonden uppvisar dock sedan år 1987 ett underskott. Socialavgiften till arbetskadeförsäkringen höjdes den 1 juli 1992 från 0,9 % till 1,2 % och den 1 januari 1993 till 1,38 % (socialavgiften för egenföretagare är 1,40 %). Dessutom tillfördes arbetskadefonden 8 300 mkr från delpensionsfonden under första halvåret 1993. Vid utgången av år 1995 var det ackumulerade underskottet i fonden drygt 19 miljarder kronor.

Sedan budgetåret 1994/95 är utgifterna lägre än avgifts-inkomsterna.

I vissa fall betalas arbetsskadeersättning av affärsverk och bolagiserade f.d. affärsverk. Ersättningar som utges enligt lagen (1977:265) om statligt personskadeskydd LPS m.m. betalas via anslag på statsbudgeten.

TABELL 5 ARBETSSKADEFÖRSÄKRINGEN (Mkr)

BUDGETÅR	*1994/95 UTFALL	1996 PROGNOS	1997 PROGNOS
<i>Utgifter</i>			
Arbetskadefonden varav			
sjukpenning/vård LAF1)	889	150	50
livräntor LAF	4 687	4 888	4 803
ersättning enligt äldre lagstiftning	1 160	1 110	1 049
administration	388	378	225
Summa	7 124	6 526	6 127
<i>Inkomster</i>			
Arbetskadeförsäkringsavgift	8 410	9 842	10 441
Över/underskott	+ 1 286	+ 3 316	+ 4 314
Fondens storlek resp. år i dec.	- 21 437	- 16 031	- 11 717
Utbetalningar staten för LAF, YFL ²	353	70	70
Utbetalningar staten för LSP m.m. ³	65	67	70

1 Lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring

2 Lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring

3 Inkl. vissa yrkesskadeersättningar

Folkpensioner

Folkpensioner i form av ålderspension, förtidspension, efterlevandepension och barnpension finansieras dels via folkpensionsavgiften, dels via allmänna skattemedel.

Inom folkpensioneringen finns ett antal särskilda förmåner som i sin helhet finansieras med allmänna skattemedel. Dessa är särskilt pensionstillägg, handikappersättning, vårdbidrag, hustrutillägg m.m. Därutöver finns bostadstillägg till pensionärer som betalas med allmänna skattemedel.

I tabell 6 a redovisas pensionstillskott tillsammans med respektive huvudförmån trots att dessa tilläggsförmåner enligt lagen finansieras helt av skatter till skillnad från huvudförmånen. Hustrutillägg som också är statsfinansierat redovisas tillsammans med ålderspension eftersom hustrutillägg finansieras över ålderspensionsanslaget.

TABELL 6 A FOLKPENSION (Mkr)

BUDGETÅR	1994/95 UTFALL	1996 PROGNOS	1997 FÖRSLAG
<i>Utgifter</i>			
ålderspension	53 061	53 081	53 135
förtidspension	14 917	13 556	13 389
efterlevandepension till vuxna	1 637	1 666	857
barnpension	285	293	305
Summa	69 900	68 596	67 686
<i>Inkomster</i>			
Folkpensionsavgift	37 114	42 021	44 126
Statsbidrag	32 786	26 575	23 560
Summa	69 900	68 596	67 686
<i>Förmåner som helt skattefinansieras</i>			
vårdbidrag	1 403	1 506	1 575
särskilt pensionstillägg	12	13	13
handikappersättning	940	972	979
KBToch SKBT/BTP och SBTP ^{1, 2}	8 908	9 846	9 970

1 Exkl. kommunfinansierad del

2 1 januari 1995 förstatligades bostadstilläggen och förkortas numera BTP.

Allmän tilläggspension, ATP

Den allmänna tilläggspensionen (ATP) finansieras dels genom en tilläggspensionsavgift och dels via avkastning från allmänna pensionsfonden (AP-fonden). Den 1 januari 1995 infördes en allmän egenavgift för finansiering av ålderspensionssystemet. AP-fonden uppgick till ca 572 miljarder kronor i december 1995.

TABELL 6 B ALLMÄN TILLÄGGSPENSION (Mkr)

BUDGETÅR	1994/95 UTFALL	1996 PROGNOS	1997 FÖRSLAG
<i>Utgifter</i>			
ålderspension	77 110	82 910	87 320
förtidspension	22 830	23 230	23 916
efterlevandepension för vuxna ¹	10 347	11 071	11 603
barnpension	602	629	664
administration	679	720	748
Summa	111 568	118 560	124 251
<i>Inkomster</i>			
ATP-avgift ²	79 668	76 525	82 204
Allmän ålderspensionsavgift ³	3 059	7 760	7 996
Räntor ⁴	50 520	50 998	50 082
Summa	133 247	135 283	140 282
Under/överskott	21 679	16 723	16 031
AP-fonden i dec.	541 404	591 112	610 985

1 Änkepension, omställningspension och särskild efterlevandepension.

2 Av inbetalda ATP-avgifter förs 7 % till staten och 11 % placeras på konto hos Riksgäldskontoret. Återstoden, vilket redovisas i tabellen, förs till AP-fonden.

3 Avgiften infördes den 1 januari 1995.

4 Exkl. kursförändringar

Delpension

Delpensionen finansieras helt med inkomsterna från delpensionsavgiften och avkastningen från delpensionsfonden.

TABELL 6 C DELPENSION (Mkr)

BUDGETÅR	1994/95 UTFALL	1996 PROGNOS	1997 FÖRSLAG
<i>Utgifter</i>			
	2 570	1 834	1 579
<i>Inkomster</i>			
delpensionsavgift	1 319	1 435	1 506
räntor	402	512	365
Summa	1 721	1 947	1 871
Under/överskott	-849	113	292
Delpensionsfondens storlek vid kalenderårets ingång	4 916	4 813	5 105